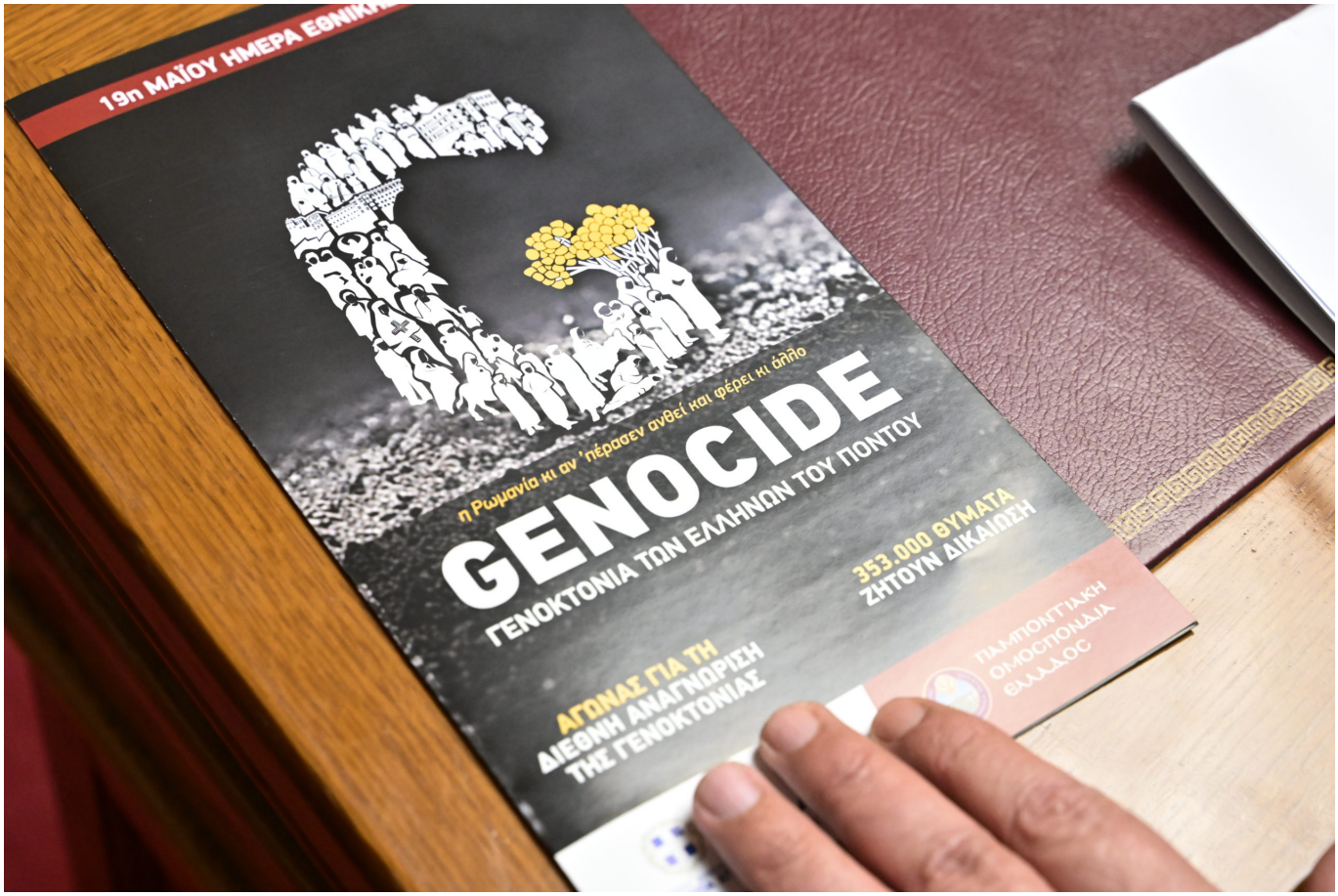
19/05/2026

Γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού: Μήνυμα ενότητας, μνήμης και διεθνοποίησης της ιστορικής ευθύνης

/ Επικαιρότητα

Η Ημέρα Μνήμης για τη Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου καθιερώθηκε το 1994 με απόφαση της Βουλής των Ελλήνων και τιμάται κάθε χρόνο στις 19 Μαΐου.

Στις 19 Μαΐου 1919, κατά τη διάρκεια της Μικρασιατικής Εκστρατείας, ο Κεμάλ Ατατούρκ αποβιβάστηκε στη Σαμψούντα του Πόντου και δρομολόγησε τη δεύτερη και σκληρότερη φάση της Γενοκτονίας των Ποντιακού Ελληνισμού, η οποία έγινε στο πλαίσιο του Απελευθερωτικού Αγώνα των Τούρκων κατά των Δυτικών (Αγγλογάλλων, Ιταλών, Ελλήνων), που κατείχαν εδάφη της Μικράς Ασίας. Από 200.000 έως 350.000 είναι οι Ελληνοπόντιοι, που εξολοθρεύτηκαν από τους Νεότουρκους κατά την περίοδο 1916-1923, σ' ένα σύνολο 750.000 περίπου.

Ο νόμος 2193/94, που δημοσιεύτηκε στις 11 Μαρτίου 1994 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Φύλλο 32 Α') καθιερώνει την 19η Μαΐου ως Ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου.

Ωστόσο, μεγάλος αγώνας γίνεται ώστε η Ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας να αναγνωριστεί και σε διεθνές επίπεδο. Ισχυρά μηνύματα στάλθηκαν εχθές, Δευτέρα 18 Μαϊου, από τη Βουλή των Ελλήνων, όπου στην αίθουσα της Γερουσίας πραγματοποιήθηκε εκδήλωση της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος (Π.Ο.Ε.) με τίτλο ***«Η γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου: Μνήμη, Στρατηγική και Διεθνοποίηση της Ιστορικής Ευθύνης».***

Ηχηρό μήνυμα ενότητας και…. η ηχηρή παραφωνία της Ε.Ε.

Σε κλίμα βαθιάς συγκίνησης αλλά και εθνικής υπερηφάνειας, η εκδήλωση υπήρξε ένας κορυφαίος σταθμός μνήμης για τα 107 χρόνια από τη Γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού, με τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, **κ. Ν. Κακλαμάνη** να στέλνει ένα ηχηρό μήνυμα ενότητας, επισημαίνοντας πως η *«σημερινή ημέρα δεν αποτελεί απλώς μια οδυνηρή επέτειο»*, αλλά την αφορμή για μια *«εθνική προσπάθεια με σύνεση, συνεννόηση και συναίνεση»*, καθώς, όπως είπε, *«οφείλουμε την αλήθεια και τη δικαίωση στις γενιές που έφυγαν και στις γενιές που έρχονται».*

Ο Πρόεδρος της Βουλής υπενθύμισε ότι *«τα 353.000 θύματά μας, από το 1914 μέχρι το 1923, αποτέλεσαν μόνο την κορυφή του παγόβουνου, στο πλαίσιο ενός γενικότερου, συστηματικού διωγμού των Ελλήνων, που ξεκίνησε ήδη από το 1911»*, εξηγώντας ότι *ο αφανισμός τού ποντιακού Ελληνικού πραγματοποιήθηκε στη «βάσει ενός "χειρουργικού" σχεδίου εξόντωσης, αποτελώντας ένα μόνο τμήμα της Γενοκτονίας των Ελλήνων της Ανατολής, που εφαρμόστηκε σε τρεις βασικές περιοχές: στη Μικρασία, στον Πόντο και στην Ανατολική Θράκη».*

Στην τοποθέτησή του, ο κ. Ν. Κακλαμάνης, επεσήμανε ότι *«το αίτημα για την αποκατάσταση της ιστορικής και ανθρωπιστικής αλήθειας είναι πιο επιτακτικό από ποτέ»,* ενώ σημείωσε ότι από το 1994, με την ψήφιση του Νόμου 2193, η Ελλάδα εντείνει διαρκώς τον αγώνα για δικαίωση με θεσμικές πιέσεις.

Ωστόσο, χαρακτήρισε ως **ηχηρή παραφωνία τη στάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, τονίζοντας: *«Στη δική μας γειτονιά, η Ε.Ε., αν και έχει αναγνωρίσει τη γενοκτονία των Αρμενίων αδελφών μας, τηρεί -μέχρι σήμερα- μια παράξενη σιωπή στο ζήτημα τής αναγνώρισης της γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού και φυσικά αποφεύγει να πιέσει την Τουρκία για την αναγνώριση των γενοκτονιών που έχει διαπράξει διαχρονικά».*

«Αυτή η "παραφωνία" τής Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ακόμα πιο ηχηρή», ανέφερε ο Πρόεδρος της Βουλής, *«αν σκεφτεί κανείς πως η έγκυρη Διεθνής Ένωση Μελετητών Γενοκτονιών έχει ήδη αναγνωρίσει επίσημα τη Γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού. Και μαζί με αυτή, τα κράτη όπως η Κύπρος μας, η Αρμενία, η Σουηδία και η Ολλανδία»*, αλλά και *«οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής με 12 Πολιτείες, η Νότια Αυστραλία και η Νέα Νότια Ουαλία, αλλά και επιμέρους πόλεις*

και περιφέρειες του Καναδά».

«Το ζήτημα της Γενοκτονίας των ελληνοχριστιανικών πληθυσμών μας και δη του Πόντου, θα έπρεπε να ήταν ήδη λυμένο και για εμάς, καθιστώντας την Τουρκία κατηγορούμενη για τη διάπραξη γενοκτονιών, ήδη από την περίοδο της ύστερης Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και των πρώτων ετών τής Τουρκικής Δημοκρατίας», κατέληξε εμφατικά ο κ. Ν. Κακλαμάνης.

©opyright: ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΑΛΙΚΗ / ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Υπεράσπιση της ιστορικής αλήθειας

Η κεντρική ομιλία της εκδήλωσης πραγματοποιήθηκε από τον **Υπουργό Εθνικής Άμυνας, κ. Νικόλαο Δένδια,** ο οποίος ανέπτυξε τις εθνικές πτυχές του ζητήματος, τονίζοντας ότι *«η 19η Μαΐου δεν είναι απλώς μία ακόμη ημερομηνία στο ημερολόγιο των εθνικών επετείων. Αποτελεί ημέρα μνήμης, εθνικής αυτογνωσίας, εθνικού χρέους. Είναι μια ημερομηνία που ανήκει στη συλλογική μνήμη κάθε ανθρώπου που θέλει να αισθάνεται άνθρωπος».*

«Είναι η ημέρα κατά την οποία ο Ελληνισμός στέκεται με περίσκεψη και βαθιά θλίψη απέναντι σε ένα από τα σκοτεινότερα κεφάλαια της νεότερης ιστορίας του: τη Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου. Τη μαζική οργανωμένη δολοφονία και τον βίαιο ξεριζωμό του Ποντιακού λαού από πατρογονικές εστίες», συμπλήρωσε ο κ. Δένδιας.

Και συνέχισε: *«Εκατοντάδες χιλιάδες Ποντίων εκτοπίστηκαν, βασανίστηκαν, δολοφονήθηκαν. Στις πορείες θανάτου προς τα ενδότερα της Ανατολίας. Στα τάγματα εργασίας όπου οδηγήθηκαν στον θάνατο από εξάντληση, πείνα, ασθένειες και κακουχίες. Στις εκτελέσεις, στις πυρπολήσεις, στην οργανωμένη εξολόθρευση. Δεν επρόκειτο για έκρηξη τυφλής βίας αλλά για μεθοδευμένη πολιτική εξόντωσης, που εξυφάνθηκε από την ηγεσία των Νεότουρκων».*

Όπως επεσήμανε ο κ. Δένδιας σήμερα δεν τιμάμε μόνο τα θύματα μιας ιστορικής τραγωδίας, *«τιμάμε ένα εκλεκτό τμήμα του ελληνισμού με βαθιά ιστορική, πνευματική και πολιτισμική διαδρομή. Τους Ποντίους που, στους πρόποδες του Παρυάδρη και του Άλυ ποταμού, διατήρησαν ζωντανή την ελληνική γλώσσα, την Ορθόδοξη πίστη, την παιδεία, τη μνήμη, την παράδοση. Και μέσω της μνήμης των Νεκρών τιμάμε τους Ζώντες».*

Τιμάμε τους Πόντιους, υπενθύμισε ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, που *«όταν ξεριζώθηκαν, δεν ξέχασαν και δεν έχασαν την ταυτότητά τους. Την έφεραν μαζί τους, την πρόσφεραν ως έναν επιπλέον θεμέλιο λίθο στη Νέα Ελλάδα. Τη μετέφεραν στους προσφυγικούς συνοικισμούς της Μακεδονίας, της Θράκης, της Αττικής, όλου του ελλαδικού κράτους— στις εκκλησίες, στα σχολεία, στους συλλόγους, στις οικογένειες».*

Καταλήγοντας, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας ανέφερε: *«Η οργανωμένη εξόντωση εθνικών, θρησκευτικών και πολιτισμικών ομάδων δεν είναι εσωτερική υπόθεση οιοσδήποτε κράτους. Είναι ζήτημα διεθνούς ευθύνης. Είναι λογοδοσία απέναντι*

στο γένος του ανθρώπου. Η Ελλάδα γνωρίζει αυτή την πραγματικότητα. Γνωρίζει ότι η υπεράσπιση της ιστορικής αλήθειας, του Διεθνούς Δικαίου και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας δεν είναι απλώς ηθική υποχρέωση. Αποτελεί όρο ειρηνικής συνύπαρξης. Συνιστά όρο διεθνούς τάξης και προϋπόθεση συλλογικής επιβίωσης. Σε μία εποχή κατά την οποία ο αναθεωρητισμός επιστρέφει, η βία κατά αμάχων εξανθρωπίζεται και η άρνηση ιστορικών εγκλημάτων αποκτά και πάλι επίσημη φωνή, η ιστορική μνήμη δεν είναι τελετουργία. Αποτελεί προειδοποίηση».

©opyright: ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΑΛΙΚΗ / ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Βράβευση του πρώην Προέδρου της Βουλής, Απόστολου Κακλαμάνη

Ακολούθησε η τοποθέτηση του **Προέδρου της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος, κ. Γιώργου Βαρυθυμιάδη,** ο οποίος ανέδειξε τις προκλήσεις του σήμερα και τη στρατηγική σημασία της διεθνούς αναγνώρισης της Γενοκτονίας.

©opyright: ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΑΛΙΚΗ / ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Σε μια στιγμή υψηλού συμβολισμού, **η Π.Ο.Ε. προχώρησε στη βράβευση του πρώην Προέδρου της Βουλής κ. Απόστολου Κακλαμάνη,** τιμώντας την πολυετή προσφορά του στον Ποντιακό Ελληνισμό. Η βράβευση εστιάστηκε στην καθοριστική θεσμική του συμβολή, καθώς επί της προεδρίας του το Σώμα του Ελληνικού Κοινοβουλίου υπερψήφισε τον ιστορικό Νόμο 2193/1994, μέσω του οποίου θεσπίστηκε η επίσημη αναγνώριση της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου από το ελληνικό κράτος. Η απονομή έγινε από κοινού από τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Ν. Κακλαμάνη και τον κ. Βαρυθυμιάδη.

Κατά την τοποθέτησή του, ο πρώην Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης έκανε μια σύντομη ιστορική αναδρομή αναφέροντας μεταξύ άλλων ότι το κίνημα των Νεότουρκων αθέτησε πλήρως τις διακηρύξεις του για τον σεβασμό των εθνοτικών ομάδων εντός της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, μια επιλογή που, όπως επεσήμανε, συνεχίστηκε απαρέγκλιτα από τους διαδόχους τους μέχρι και σήμερα.

Παράλληλα, ο κ. Α. Κακλαμάνης εξέφρασε την προσωπική του ηθική υποχρέωση να απολογηθεί για την καθυστέρηση στο ζήτημα της αναγνώρισης της Γενοκτονίας των Ασσυρίων, απευθύνοντας ταυτόχρονα θεσμικό κάλεσμα προς την παρούσα σύνθεση του Κοινοβουλίου να προχωρήσει άμεσα στις δέουσες ενέργειες για την πλήρη αναγνώρισή της.

Τέλος, άσκησε δριμεία κριτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την κωλυσιεργία της στο θέμα και ειδικότερα στη Γερμανία, καταλογίζοντάς της ιστορική συνυπευθυνότητα.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάδειξη της ***«ιστορικής τριάδας γενοκτονιών της Ανατολής»,*** με παρεμβάσεις από εκπροσώπους της Αρμενικής Εθνικής Επιτροπής Ελλάδος, της Πανελλήνιας Ένωσης Ασσυρίων και της Ομοσπονδίας Προσφυγικών Σωματείων Ελλάδος, αναδεικνύοντας τον κοινό πόνο των λαών που υπέστησαν θηριωδίες από τον ίδιο θύτη.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν και τοποθετήθηκαν ο Γενικός Γραμματέας της Κ.Ε. του ΚΚΕ κ. Δημήτρης Κουτσούμπας και ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Πατριωτικού Λαϊκού Κινήματος «ΝΙΚΗ», κ. Δημήτρης Νατσιός.

Χαιρετισμό απηύθυνε επίσης και ο Κυβερνήτης της AHEPA HELLAS, κ. Νίκος Δημητρόπουλος.

Στην κατάμεστη αίθουσα της Γερουσίας παρευρέθηκαν, μεταξύ άλλων, οι Αντιπρόεδροι της Βουλής κ. Αθανάσιος Μπούρας και κ. Πάρις Κουκουλόπουλος, βουλευτές, υψηλόβαθμα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, ο εκπρόσωπος του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος Ιερώνυμου, Αιδεσιμότατος Πρωτοπρεσβύτερος π. Ηλίας Δροσινός, ο Περιφερειάρχης Αττικής κ. Νίκος Χαρδαλιάς, μέλη διπλωματικών αποστολών, καθώς και φορείς σχετικοί με το ζήτημα.

Οι φάσεις της Γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού

Η πρώτη φάση της Γενοκτονίας εναντίον των Ελλήνων αρχίζει το 1908 και κρατά μέχρι την έναρξη του Α’ Παγκοσμίου Πολέμου, όταν το Ανατολικό ζήτημα, η άνοδος των Νεότουρκων, οι Βαλκανικοί Πόλεμοι και η είσοδος της Γερμανίας ως στρατηγικού εταίρου του Οθωμανικού κράτους, δημιούργησαν τις συνθήκες για την έναρξη των διωγμών των Ελλήνων.

Η δεύτερη περίοδος ξεκίνησε το 1915, όταν οι συγκρούσεις του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου αναβάθμισαν την πολιτική της Γενοκτονίας. Το σχέδιο εξόντωσης υλοποιείται με τη συμμετοχή του στρατού και παραστρατιωτικών ομάδων και στοχεύει στη δολοφονία ή την εκτόπιση των ανδρών σε στρατόπεδα συγκέντρωσης και στην εξόντωση των γυναικών, των παιδιών και των ηλικιωμένων.

Η περίοδος 1919-1923 αποτελεί την τρίτη, τελευταία και πιο έντονη φάση της γενοκτονίας με την εδραίωση του Μουσταφά Κεμάλ («Ατατούρκ») στο οθωμανικό εσωτερικό. Από το 1919 και μέχρι τον Αύγουστο του 1923 ο Κεμάλ προχώρησε στη

τελευταία φάση εξόντωσης των Ελλήνων.